

Извештај на Европската Комисија за примена на Директивата за поштенски услуги (Директива 97/67/ЕС изменета со Директивата 2002/39/ЕС и 2008/6/ЕС)

Регулаторната рамка која ги регулира поштенските услуги постои повеќе од 20 години. Директивата 97/67/ЕС („Директива за поштенски услуги“) стапи на сила во 1997 година. Нејзината цел беше да обезбеди усогласување на националните обврски за универзална услуга, а во исто време постепено воведување на конкуренција во секторот на поштенските услуги, особено во однос на услугите за писма кои традиционално беа резервирани за националните поштенски оператори. Истата беше изменета во 2002 година за да се обезбеди понатамошно отворање на пазарот, а повторно во 2008 година за целосно отворање на пазарот. Со исклучок на овие две измени и Регулаторната за меѓународна достава на пакети усвоена во 2018 година за да се обезбеди поголема транспарентност и регулаторен надзор во однос на услугите за испорака на пакети, **рамката за поштенски услуги на ниво на ЕУ е останата иста од 1997 година**. Сепак во овој период, пазарите на поштенски услуги претрпеа голема промена во воглавно предизвикана од технолошките иновации, дигитализацијата и е-трговијата. Писмата сè повеќе се заменуваат со електронска комуникација, особено во контекст на е-влада. Дополнително, многу традиционални испраќачи на масовна пошта (на пример, банки, комунални претпријатија) се одлучија за електронска комуникација по финансиската криза. Во исто време, е-трговијата доведе до значително зголемување на услугите за испорака на пакети. Оваа трансформација, која стана сè поочигледна за време на пандемијата Ковид-19, имаше влијание и на побарувачката и на понудата во сите земји членки, иако во различен степен.

Поттикнати од фундаменталните промени во однос на пазарот, Европската комисија спроведе ex-post евалуација за да оцени дали Директивата за поштенски услуги ги постигнала своите цели, дали сè уште е погодна за целта и одговара на сегашните и идните потреби на поштенските корисници и оператори.

Овој извештај е изготвен во согласност со член 23 од Директивата за поштенски услуги и ги презентира главните наоди од евалуацијата. Главниот заклучок на Извештајот е дека одржувањето на некоја форма на универзална поштенска услуга за сите граѓани на ЕУ е оправдано, иако со соодветно ниво на флексибилност за земјите членки да креираат поштенски политики на национално ниво. Истовремено, врз основа на достапните докази, евалуацијата ги идентификуваше прашањата кои не се доволно рефлектирани во тековната Директива за поштенски услуги или каде што Директивата не ги даде очекуваните резултати: придобивките од универзалните поштенски услуги за општеството се намалуваат додека обезбедувањето универзални услуги станува сè поскапо, постигнувањето внатрешен пазар и стимулирање на ефективна конкуренција во сегментот на писма не се одвива во предвидениот опсег; и стандардите не се доволно искористени; ова ја намалува правната сигурност и може да доведе до проблеми со интероперабилноста.

Дополнително, додека фокусот на регулаторната интервенција традиционално беше на услугите за писма, дигитализацијата на општеството и растот на е-трговијата

сè повеќе ги направија услугите за испорака на пакети главен фокус на внимание на поштенските оператори и креаторите на политиките. Во овој контекст, големите разлики во цените помеѓу тарифите за домашна и меѓународна испорака на пакети заслужуваат особено внимание, бидејќи тие можат да го загрозат функционирањето на внатрешниот пазар и да влијаат и на меѓународната е-трговија.

1. РАЗВОЈ НА ПАЗАРОТ: ГОЛЕМА ТРАНСФОРМАЦИЈА ПРЕДИЗВИКАНА ОД ДИГИТИЗАЦИЈА И ТЕХНОЛОШКИ ИНОВАЦИИ

Дигитализацијата и технолошкиот развој ги трансформираа потребите на потрошувачите и бизнисот, што доведе до создавање на нови производи, услуги и деловни модели. Поштенскиот сектор не е исклучок. Од финансиската криза во 2008 година па наваму, имаше голем пад на обемот на писмата бидејќи електронската замена на традиционалните поштенски услуги се забрзува кога владите, бизнисите и потрошувачите сè повеќе ги прифаќаат електронските процеси во повеќе области. За време на пандемијата Ковид-19, пет главни даватели на универзална услуга во ЕУ пријавија пад на обемот на писмата, кој се движи од: -10 проценти во Холандија до: -18 проценти во Франција.

Спротивно на тоа, растот на услугите за испорака на пакети се забрза поради значителното зголемување на е-трговијата. Пред пандемијата Ковид-19, се предвидувааше дека глобалната онлајн продажба приближно ќе се удвои помеѓу 2019 и 2024 година. Во 2020 година, растот на обемот на пакети испорачани од давателите на универзална услуга се движеше од 14% во Данска и Шведска, до 42% во Италија и 49% во Белгија. Големите светски оператори кои нудат експресни услуги забележаа раст на обемот на пакети до 23%.

Двата строго спротивставени трендови на писма и пакети најверојатно ќе продолжат и ќе се зголемат во текот на следните години. Ако е така, во споредба со 2016 година, сегментот на писма на ЕУ ќе изгуби повеќе од 12% од приходите и 32% во обем до 2025 година. Приходите во сегментот на пакети во ЕУ ќе се зголемат повеќе од двојно.

Бидејќи поштенскиот бизнис модел се потпира на економиите на обем, намалувањето на обемот на писмата (-4,9 проценти во просек секоја година од 2008 година) ги зголемува трошоците за испорака по единица. За да го надоместат зголемувањето на трошоците, многу поштенски оператори низ ЕУ ги модернизираат своите деловни модели. Давателите на универзална услуга со нивните воспоставени мрежи и структурата на високи фиксни трошоци бараа начини да ја зголемат ефикасноста, да ги подобрат решенијата ориентирани кон клиентите, да ги збогатат своите понуди на услуги и да најдат нови пазари за развој. Подемот на е-трговијата им даде можност да ја зголемат дистрибуцијата на пакети и многу даватели на универзална услуга сега жестоко се натпреваруваат со другите оператори за испорака на пакети. Со мал дел на исклучоци, пазарниот удел на давателите на универзална услуга во сегментот на пакети останува релативно мал во споредба со писмата каде

што тие отсекогаш имале (и продолжуваат да имаат) многу значајни пазарни удели или дури и остануваат единствениот релевантен пазарен оператор.

Профитабилноста на давателите на универзална услуга се одржува со намалување на трошоците (главно работна сила), зголемување на продуктивноста преку технолошки иновации (на пример автоматизирани системи за сортирање), потпирајќи се на понудата на повеќе основни производи и услуги и/или зголемување на цените. Цените за писмата во домашен сообраќај кои спаѓаат во универзалната услуга постојано се зголемуваат од 2008 година. Цената на најчесто употребуваните писма, писмо од 20 грама во домашен сообраќај, номинално се зголемува за 7% годишно. За испораките на пакети кои спаѓаат во универзалната услуга, во истиот период има умерен пораст на цените и покрај зголемувањето на обемот. Помеѓу 2014 и 2019 година, домашните цени за стандардниот пакет од 2 килограми се зголемија во просек за 1% годишно, а номиналната цена на најевтината и најскапата меѓународна дестинација се зголеми за соодветни 2,6% и 0,3%.

Поштенскиот сектор е меѓу најголемите домашни корпоративни работодавци и обезбедува околу 1,5 милиони работни места во 2018 година во ЕУ. И во јавниот и во приватниот сектор, забележано е зголемување на пофлексибилното вработување, вклучително и аутсорсингот, што сега го користат мнозинството даватели на универзална услуга. Иако е тешко да се идентификува директната причинско-последична врска помеѓу развојот на пазарот и Директивата за поштенски услуги, важно е да се разбере контекстот во кој е применлива регулаторната рамка и да се видат следните наоди од евалуацијата на Комисијата од перспектива на променетите потреби на корисниците.

2. МИНАТОТО И СЕГАШНОСТА: ЗАКЛУЧОЦИ ОД ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ДИРЕКТИВАТА ЗА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Директивата за поштенски услуги има три главни цели: (1) гарантирање на обезбедување на пристапна, висококвалитетна универзална поштенска услуга за сите корисници; (2) воспоставување на добро функционален и конкурентен внатрешен пазар за поштенски услуги; и (3) воспоставување на принципи за усогласување за регулирање на поштенските услуги. Заклучоците од евалуацијата може да се групираат под насловот на секоја цел.

1) Заклучоци поврзани со обезбедување на пристапна, висококвалитетна универзална поштенска услуга за сите корисници

И покрај тоа што контекстот на пазарот е променет, Директивата за поштенски услуги во голема мера е успешна во смисла на граѓаните и бизнисите ширум ЕУ да имаат корист од основните поштенски услуги. Јасно е дека обврската за универзална услуга го заштити основното средство за комуникација и економското учество низ ЕУ. Значителен дел од населението низ ЕУ, особено оние кои живеат во оддалечени или рурални региони, сè уште се потпираат на универзалните поштенски услуги за да останат поврзани и веројатно тоа ќе продолжи во следните пет до десет години. Бројни

бизнис и владини институции сè уште користат писма за комуникација. Згора на тоа, бидејќи распространетоста на интернетот сè уште не е целосна низ ЕУ, некои граѓани сè уште се целосно зависни од писмата. Мерките за физичко растојание и затворање за време на пандемијата Ковид-19 покажаа дека поштенските услуги одиграа витална улога писмата и пакетите да пристигнат во домовите и деловните субјекти низ целата земја.

Затоа, останува оправдано да се одржува минимално ниво на пристапна универзална услуга за писма. Сепак, одредени делови од Директивата за поштенски услуги не се толку добро приспособени за да се справат со промените поврзани со контекстот на пазарот и потребите на корисниците, што значи дека некои трошоци поврзани со обезбедувањето на универзална услуга се зголемуваат додека пошироките придобивки за општеството се намалуваат. Мнозинството од испитаниците на отворените јавни консултации на Комисијата исто така го поддржуваат тој заклучок.

Соочени со зголемени трошоци за обезбедување универзална услуга, земјите членки ја приспособија универзалната услуга.

Потребите на корисници и бизнисите се променија како одговор на развојот на пазарот, а намалената побарувачка за достава на писма ги зголеми трошоците за обезбедување на универзалната услуга. За да се решат овие појави и да се најдат поевтини начини за работа, 11 земји членки се потпираа на отстапувањата дозволени со Директивата за поштенски услуги за да ги намалат карактеристиките и опсегот на обврската за универзална услуга. Минималната фреквенција на испорака на поштенски пратки понекогаш е намалена. Земјите членки, исто така, ги намалија писмата и пакетите и услугите во опсегот на универзалната услуга. Поважно е тоа што многу земји членки ги намалија ноќните смени и воведоа копнен транспорт наместо летови, што пак доведе до понизок квалитет на услугата (подолго време на транзит). Поради тоа, придобивките од барањата за квалитет на услугите исто така се намалуваат. Овие случувања укажуваат на тоа дека минималните барања во однос на опсегот на производот/услугата, петдневната испорака и квалитетот на услугата во Директивата не се целосно усогласени со тековните пазарни очекувања и побарувачка и претставуваат предизвици за назначените даватели. Оттука, евалуацијата нагласува дека може да има случај за повторно проценување кои производи, услуги и поврзани карактеристики треба да бидат вклучени во обврската за универзална услуга и како тие треба да се регулираат. Ова би вклучило повторно оценување на нивото на флексибилност што им е потребна на земјите членки за да ги приспособат нивните национални регулативи за универзалните услуги на домашните околности.

Состојбата на услугите за достава на пакети покренува прашања до кој степен услугите за достава на пакети треба да бидат дел од обврската за универзална услуга.

Присуството на повеќе оператори и опции за достава достапни на пазарот за достава на пакети покренува прашања за неопходноста да се има достава на пакети во опсегот на универзалната услуга и дали корисниците би можеле да бидат подеднакво опслужени по иста (или пониска) цена без обврската за универзална услуга. За пакетите од бизнис-до-бизнис и бизнис-потрошувач, постоењето на алтернативни понуди достапни за корисниците по еквивалентни или пониски цени од оние што ги

нудат давателите на универзална услуга покажува дека таквите пакети не треба да бидат дел од универзалната услуга. Всушност, многу земји членки веќе ги исклучуваат таквите пакети од опсегот на универзалната услуга. Ова сепак, не ја исклучува потребата од следење на динамиката на овие делови од пазарот.

Спротивно на тоа, евалуацијата нагласува дека за пакетите испратени од корисниците, во некои земји членки или делови од земјите членки, корисниците како физички лица можеби немаат голем избор на оператори за достава на пакети кои обезбедуваат услуги во нивната област или едноставно не се свесни за разновидноста на достапните оператори. Затоа тие се потпираат на давателот на универзална услуга за испорака на пакети. Ова особено може да ги загрижи ранливите корисници во руралните и оддалечените области. Некои потрошувачи, исто така, се потпираат на давателот на универзална услуга поради погодност, бидејќи тој е најпознатиот, а со тоа и полесна, достапна опција за испраќање и враќање на пратки. За овие корисници евалуацијата покажува дека би можело да биде оправдано да се испраќаат барем пакети од потрошувачите во рамките на универзалната услуга. Универзалната услуга, исто така, ги задржа цените достапни во голема мера (освен во ограничен број случаи за одредени специфични меѓународни испораки на пакети за кои цените беа неразумно високи), бидејќи пакетите во рамките на обврската за универзална услуга се ослободени од ДДВ и се предмет на контрола на цените според тарифните правила на Директивата за поштенски услуги.

Тарифните принципи на Директивата за поштенски услуги помогнаа да се одржи пристапна цена за универзалните услуги и покрај зголемувањето на цените. Недостатокот на транспарентност во однос на употребата на овие принципи може да создаде проблеми за нееднакви услови за работа во меѓународните трансакции помеѓу давателите на универзални услуги.

Тарифните принципи содржани во Директивата за поштенски услуги имаат за цел да ја обезбедат цената за универзалните услуги да остане пристапна и ориентирана кон трошоците. Иако цените на универзалната услуга и за писма и за пакети се зголемени, тарифните принципи што се користат за регулирање на цените веројатно придонесоа да се избегнат уште поголеми зголемувања на цените, особено во сегментите каде што обемот е намален и трошоците за единична пратка се зголемија, како што се писмоносните пратки. Од друга страна, собраните информации и докази не ѝ дозволуваат на Комисијата во овој момент да заклучи зошто и покрај зголемениот обеом, тарифите за испорака на пакети се зголемуваат, дури и маргинално.

Земјите членки ги применуваат и толкуваат овие принципи многу различно, или понекогаш не ги применуваат сите. Ова може да ја намали јасноста, правната сигурност и транспарентноста околу употребата на овие принципи. Освен тоа, на повеќето, ако не и на сите, национални регулаторни тела им недостасуваат потребните алатки за да потврдат дали и како давателите на универзална услуга ги применуваат тие тарифни принципи на цената што ја наплаќаат еден на друг за достава на меѓународни поштенски пратки (т.н. „терминални трошоци“). Ова може да има негативни ефекти врз поштенскиот пазар и секторот за е-трговија. Бидејќи обемот на меѓународни доставки за е-трговија продолжува да расте, потребата за информации и транспарентност за цените за достава на пакети може да стане сè порелевантна.

Постапувањето по рекламации заостанува

Групата на европски регулатори за поштенски услуги (ЕРГП), исто така, смисли индикатор за квалитет врз основа на објавување на бројот на примени рекламации и бројот на решени/нерешени рекламации за писма и пакети.

Постапувањето по рекламации од страна на давателите на универзална услуга е подобро во последниве години. Повеќето национални регулаторни тела сега се надлежни да постапуваат по рекламации. Поголемиот дел од земјите членки бараат од давателите на услуги да објавуваат информации во врска со постапките за рекламации, системот за компензација и решавањето спорови. ЕРГП има развиено и индикатор за квалитет врз основа на објавување на бројот на примени рекламации и бројот на решени/нерешени рекламации (за писма и пакети). Тоа покажува дека сè уште има голем број земји членки кои ниту го следат бројот на рекламации и како постапувале по истите, ниту го објавуваат исходот од постапката за рекламација (т.е. дали е решено во корист на подносителот или не). Понатаму, само околу половина од земјите членки го применуваат задолжителниот технички стандард за постапување по рекламации, кој, пак, не е задолжителен за достава на пакети. Ова не помага во градење доверба на потрошувачите во поштенските услуги.

Опциите за финансирање на универзалната услуга не се секогаш ефикасни

Обезбедувањето на универзални услуги повлекува нето трошок. Нето трошокот за обврската за универзална услуга ја претставува разликата помеѓу трошоците за работа со обврската за универзална услуга на назначен давател на универзална услуга и трошоците за истиот давател на поштенска услуга што работи без обврската за универзална услуга. Нето трошоците за обезбедување на универзална услуга може да бидат значителни. Доколку давателот на универзална услуга мора сам да ги сноси таквите трошоци, тоа би го ставил тој давател во неповолна положба во однос на неговите конкуренти. Затоа, земјите членки можат да му компензираат на давателот на универзална услуга за нето трошокот преку државна помош. Земјите членки исто така може да формираат таканаречени компензациски фондови за финансирање на нето трошоците. Таквите средства функционираат на начин што давателите на универзална услуга и другите големи даватели на поштенски услуги во дадена земја членка треба да придонесат за финансирање на нето трошокот доколку тоа претставува неправеден товар за давателот на универзална услуга.

Постојат слабости во однос на тоа како функционираат компензациските фондови. Придонесот на давателите на поштенски услуги во фондот често не е доволен за покривање на целиот трошок, особено затоа што трошоците растат, а обемот на писма на пазарот се намалува и давателите на универзални услуги имаат силна позиција. Во овие ситуации, потребна е и државна помош за финансирање на трошоците. Исто така, се чини дека административните трошоци за заедничкиот механизам се релативно високи во однос на надоместоците за придонеси. Освен тоа, делењето на товарот помеѓу поштенските оператори не го стимулира давателот на универзална услуга да ја подобри својата ефикасност и може да го одврати влезот на пазарот. Во сегашната форма, одредбата од Директивата за компензацискиот фонд не

функционира на оптимален начин за финансирање на универзалната услуга. Ова може да објасни и зошто земјите членки многу ретко го користат овој начин на финансирање на нето трошоците за обезбедување на универзална услуга.

2) Заклучоци поврзани со воспоставување на добро функционален и конкурентен внатрешен пазар за поштенски услуги

Директивата за поштенски услуги беше само маргинално ефикасна во придонесот за постигнување на внатрешен пазар и стимулирање на ефективна конкуренција во сегментот на писма. Целосното отворање на пазарот се случи како што се бара со Директивата за поштенски услуги, но има многу мала конкуренција во сегментот на писма во сите земји членки и целосното отворање на пазарот не доведе до појавување на даватели за писмоносни услуги низ Европа. Промовирањето на добро функционален и конкурентен внатрешен пазар останува валидно и релевантно за корисници, субјекти и вработените, особено во земјите членки или регионите каде што има помал пад на писмата. Доказите покажуваат дека онаму каде што имало одредена конкуренција, тоа резултирало со пониски цени, подобар квалитет и повеќе иновации. Испитаниците на отворената јавна консултација на Комисијата потврдуваат дека промоцијата на конкуренцијата останува важна.

Отсуството на подетални одредби за пристап до поштенската мрежа може да придонесе за слабото прифаќање на конкуренцијата во сегментот на писмоносни пратки

Главните причини за многу концентрираниот сегмент на писма ги вклучуваат високите влезни трошоци за алтернативните поштенски оператори и потребата за значителни економии на обем и опсег додека пазарот има и континуирано доживува намален обем. Сепак, отсуството на усогласени правила кои им дозволуваат на националните регулаторни тела да постават услови за пристап до мрежата (обезбедувајќи можност за воведување на *ex ante* конкуренција), како и отсуство на процедурални правила за пристап (на пример, овластувања за решавање спорови на националните регулаторни тела) може исто така да придонесе за слабото прифаќање на конкуренцијата во сегментот на писма.

Достапните докази претпоставуваат дека во земјите членки каде што има одредена конкуренција, ова помогна да се стимулира побарувачката и понудата и доведе до пониски цени

Некои даватели на универзална услуга тврдат дека потребата за конкурентен внатрешен пазар за поштенски услуги треба повторно да се разгледа во контекст на тековната намалена побарувачка за писма. Аргументот се заснова на тоа дека селективното влегување во најпрофитабилните делови од сегментот на писмата од страна на конкурентските оператори би го отежнало одржувањето на универзалната услуга, која веќе е ограничена од падот на обемот на писмата. Иако ова е важен аргумент што треба да се земе предвид, достапните докази не ја поддржуваат таквата загриженост. Напротив, доказите исто така сугерираат дека во земјите членки каде што има одредена конкуренција, ова помогнало да се стимулира побарувачката и понудата

и овозможило проширување на пазарот на писма. Ова исто така даде поттик за давателите на универзална услуга да станат поефикасни и на тој начин да придонесат за гарантирање на универзалната услуга. Она што е важно е дека достапните докази сугерираат дека онаму каде што пристапот до мрежата на назначениот оператор е даден под транспарентни и недискриминаторски услови на различни типови на оператори и консолидатори, корисниците на поштенски услуги, особено бизнисите, имаат корист од пониските цени.

За разлика од давателите на универзални услуги, Групата на европски регулатори за поштенски услуги смета дека промовирањето на конкуренцијата на пазарите за писма останува валидно и важно. Тоа е затоа што недостатокот на конкуренција, па дури и потенцијалната конкуренција, ги лишува корисниците од потенцијалните придобивки во однос на изборот на даватели, пониски цени, подобар квалитет и иновативност на производите. Промовирањето на конкуренцијата е особено важно во земјите членки и пазарите каде што обемот на писма е сè уште или веројатно ќе остане значаен, како што е на пример масовната пошта од големи деловни испраќачи и јавната администрација. Затоа може да има случај за ревизија на одредбите за пристап и транспарентност на цените.

За разлика од сегментот на писма, сегментот за достава на пакети е многу конкурентен

Развојот во сегментот за испорака на пакети е сосема во спротивност со развојот во сегментот на писма. За разлика од писмата каде што законскиот монопол беше укинат со измената на Директивата за поштенски услуги од 2008 година, никогаш немало таков монопол за достава на пакети. Во повеќето земји членки, постои конкуренција во сегментот на достава на пакети, што доведе до иновативни подобрувања на услугите за достава. Побарувачката постојано се зголемува, главно поради е-трговијата, а можностите за достава на пакети го следат примерот, спротивно на трендот забележан кај писмата. Во исто време, и покрај тоа што може да се очекува од ефективна конкурентна средина со зголемен обем, јавните тарифи за услугите за достава на пакети полесно растат. Информациите и доказите собрани за целите на оваа евалуација не се доволни за сигурни заклучоци за причините за овој тренд.

Односот помеѓу Регулативата за услуги за меѓународна достава на пакети и Директивата за поштенски услуги

За да се зголеми транспарентноста на пазарот за достава на пакети во ЕУ, Комисијата ја усвои Регулативата за услуги за меѓународна достава на пакети во 2018 година како самостоен правен акт, независен од Директивата за поштенски услуги. Регулативата е правен акт кој се фокусира на регулаторниот надзор во однос на услугите за достава на пакети, на транспарентноста и процената на тарифите за услугите за меѓународна достава на пакети и информациите за потрошувачите во врска со услугите за меѓународна достава на пакети.

Регулативата особено ја зголемува транспарентноста на јавно наведените цени за одредени единечни пакети и предвидува процедура за проценка за да се идентификуваат цени кои се неразумно високи. Исто така, бара од давателите да пријават одредени клучни информации за нивните активности во врска со услугите за

пакети, вклучувајќи го прометот, обемот и персоналот, до националното регулаторно тело каде што се основани. Затоа, Регулаторната го проширува регулаторниот надзор на националните регулаторни тела и ја зголемува транспарентноста за корисниците на единечните услуги за пакети. Во исто време, функционирањето на меѓународните пазари на пакети за најголемиот дел од обемот на е-трговија, т.е. договорените тарифи, не подлежи на специфични механизми за транспарентност, вклучувајќи ги принципите на кои се потпираат тарифните структури за меѓународни и домашни услуги.

3) Заклучоци во однос на усогласување на принципите за регулирање на поштенските услуги

Целта на воспоставувањето усогласени принципи за секторот на поштенските услуги беше да се создадат слични конкурентни услови за поштенските оператори низ ЕУ. Целта беше да се олесни воспоставувањето на даватели на поштенски услуги и да се осигура дека поштенските корисници низ ЕУ добиваат исто ниво на поштенски услуги. Меѓутоа, бидејќи Директивата за поштенски услуги е директива за минимално усогласување и се заснова на принципи, се појавија разлики во националната имплементација и примена. Бидејќи поштенските пазари продолжуваат да бидат многу разновидни и различно се развиваат, а во многу земји членки давателите на универзална услуга сè уште се контролирани од државата, воспоставувањето збир на усогласени и непристрасни принципи на ниво на ЕУ за регулирање на поштенскиот сектор останува релевантно и за единствениот пазар и за меѓународната трговија.

Постојат повеќекратни тврдења дека постојните концепти не дозволуваат правилно разграничување на пазарот и се спроведуваат на различни начини, што доведува до правна несигурност и недоследност

Сегашните дефиниции останаа непроменети од усвојувањето на Директивата за поштенски услуги во 1997 година. Постојано се тврдеше дека недостатокот на усогласување на термините и дефинициите за поштенските производи и услуги доведува, не само до правна поделба и правна несигурност, туку и до неусогласеност со другите ЕУ регулаторни рамки, кои ги користат истите термини, но со различно значење. Неодамнешниот извештај на Групата на европски регулатори за поштенски услуги, исто така, укажува на овие прашања, нагласувајќи дека во контекст на променливиот поштенски пазар, некои дефиниции можеби нема соодветно да ги опфатат услугите што треба да се опфатат поради нивната сличност со поштенските услуги.

Ниту едно од горенаведеното не резултираше со никакви мерливи проблеми од перспектива на давателите на поштенски услуги. Покрај тоа, засегнатите страни не беа во можност да покажат вистинско негативно влијание врз давателите на поштенски услуги и корисниците. Достапните докази не укажаа дека недостатокот на јасност предизвикал релевантни проблеми на внатрешниот пазар или бариери за влез на даватели на поштенски услуги. Напротив, ситуацијата понекогаш им дава на земјите членки флексибилност во одредувањето на опсегот на нивната сопствена регулатива за поштенските услуги.

Во исто време, се признава дека структурните и технолошките промени во поштенскиот сектор може неизбежно да ја доведат во прашање нивната континуирана релевантност и соодветност. Како одговор на отворените јавни консултации на Комисијата, поштенските оператори се залагаат за зачувување на сегашните дефиниции, додека мнозинството национални регулаторни тела се залагаат за ревизија на одредени дефиниции.

Техничките стандарди не се користат доволно што може негативно да влијае на интероперабилноста

Во однос на техничките стандарди, евалуацијата заклучува дека поштенската стандардизација не доведе до доволно усогласување и интероперабилност. Интер конекцијата на поштенските мрежи станува сè порелевантна во промовирање на квалитетот на услугата, иновативните услуги и европската интероперабилност на операциите за достава на писма и пакети. Со исклучок на стандардот за мерење на квалитетот на меѓународна пошта и стандардот за постапување по рекламации, стандардите изготвени од Европскиот комитет за стандардизација се од доброволна природа. Онаму каде стандардите се задолжителни, тие сè уште не секогаш се применуваат. Ова значи дека давателите на универзална услуга понекогаш користат различни технички стандарди или можеби воопшто немаат стандарди. Нема доволно информации за ефективно спроведување и примена на доброволните стандарди од страна на поштенските оператори. Ситуацијата ја намалува јасноста и правната сигурност и може да доведе до непотребни трошоци и проблеми со интероперабилноста. Затоа, постои случај за проценка на употребата на стандарди од страна на поштенските оператори.

Надзорот од страна на националните регулаторни тела е подобрен

Усогласувањето на Директивата со одредбите за силна независност како оние во Европскиот кодекс за електронски комуникации се чини дека е ефикасен начин да се осигури дека, при извршувањето на своите задачи, националното регулаторно тело е заштитено од надворешна интервенција или политички притисок што може да ја загрози неговата независна проценка на работите од негова надлежност. Во текот на референтниот период, националните регулаторни тела добиваа повеќе и подобри информации за извршување на нивните задачи и како последица на тоа, регулаторниот надзор значително се прошири и подобри, со исклучок на информациите во врска со терминалните трошоци, како што е наведено погоре. Како што се повеќе и повеќе меѓународни прашања стануваат составен дел од регулаторната активност, блиската соработка на националните регулаторни тела придонесува за поконзистентен и усогласен пристап меѓу националните регулаторни тела во спроведувањето на Директивата.

3. ИДНИНАТА: ЗАКЛУЧОЦИ И ПЕРСПЕКТИВА

За да се осигури дека поштенските оператори и корисниците можат целосно да имаат корист од технолошкиот развој, иновациите и е-трговијата, истовремено обезбедувајќи континуирано обезбедување на пристапна и висококвалитетна универзална услуга, пожелно е, врз основа на евалуацијата и искуството на повеќе од 20 години на примена на Директивата за поштенски услуги, во иднина да се истражува потенцијалното прилагодување на регулаторната рамка на начин кој исто така ќе ги обезбеди неопходните услови за поштенската услуга на ЕУ да продолжи ефикасно да ја игра својата улога во економијата. Сите такви чекори, исто така, мора да бидат усогласени со ЕУ и да ги поддржуваат хоризонталните акции на ниво на ЕУ преземени во контекст на Зелениот договор на ЕУ и Дигиталната агенда на ЕУ.